



GAT'LAR MECLİSİ

Yrd. Doç. Dr. Evren Şar İşbilen
İstanbul Üniversitesi

YEMEN 2. BÖLÜM

Otelde yaptığımız sabah kahvaltısının ardından turizm polisine gitmeden önce özellikle Derya'nın isteği ve ısrarı ile otele çok yakın olan özel bir turizm ofisine görüşmeye gitme kararı aldık. Açıkçası benim bu işten pek de umudum yoktu. Ancak yanılmıştım. Kişi başı 320 dolar ödemek koşuluyla 8 günlük bir anlaşma yaptık. İçimizde en mutlu olan kişi "Şar" turizmden kurtulmanın sevincini yaşayan Derya idi. "Bu sayede sağ salim eve dönmeyi de başarırız belki" ya da "Her ne olacaksa şu ana dek olanlardan kötü olamaz nasılsa" gibi cümleler sarfettiğini de belirtmeden geçmeyeyim.

Her şeye rağmen yapılan anlaşmanın ucuz olması ve ülkeye olan güvenimizin çoktan tarihe gömülmüş olması dolayısıyla kötü bir şey olmaması için temennilerde bulunarak bize tahsis edilen jipe bindik. İstikamet yine turizm polisi idi. Bu kez bizi karşılayan ve yerde kilim üzerinde yatmakta olan polis bisiklet fanileli değil çıplaktı ve altındaki peştemal ile hamamda ter atıyor gibi bir manzara yaratıyordu. Neyseki bizi görür görmez düğmelerini iliklememek kaydıyla üzerine bir gömlek geçirdi ve yattığı yerden kaykılarak saygılarını sundu.

Yalnız belirtmeden geçmemeliyim ki katıldığımız tur ile rotamız da değişmişti. Önceki planımız bildiğiniz gibi ülkenin güneybatısına gitmekti, fakat şu anda istikamet güney doğuya çevrilmişti ancak her nereye gidecek olursak olalım bir sürü evrağa ihtiyacımız olduğu gerçeği değişmiyordu. Evrakları henüz görmemiştik ancak bizi jipimize doğru uğurladılar. Dördümüz arka koltuğa balık istifi sıralandık. Meğer bu sıkışıklığın nedeni yanımıza bir eskort vermeleriymiş. Ön koltuğa bu kez peştemal olmayan, bildiğiniz üniformalara sahip, tüfekli iri yarı bir polis oturdu. Belli bir noktaya dek bizimle yolculuk etmek mecburiyetindeymiş.

Neyseki yeşermeye başlayan 8 günü bir jipin içinde 6 kişi geçirme korkusu bir süre sonra polisin aracı terketmesi ve akabinde jipin değişmesiyle son buldu. Artık deminkinden daha eski ve daha küçük bir jipimiz ile bol miktarda evrağımız vardı.

Tur rehberimiz Halid adında son derece efendi ortayaşlı bir Yemenli idi ve işin ilginç yanı nerede kaç dakika duracağımız ya da sabahları kaçta buluşacağımız konusunda anlaşabileceğimiz kadar bile İngilizce bilmiyordu.



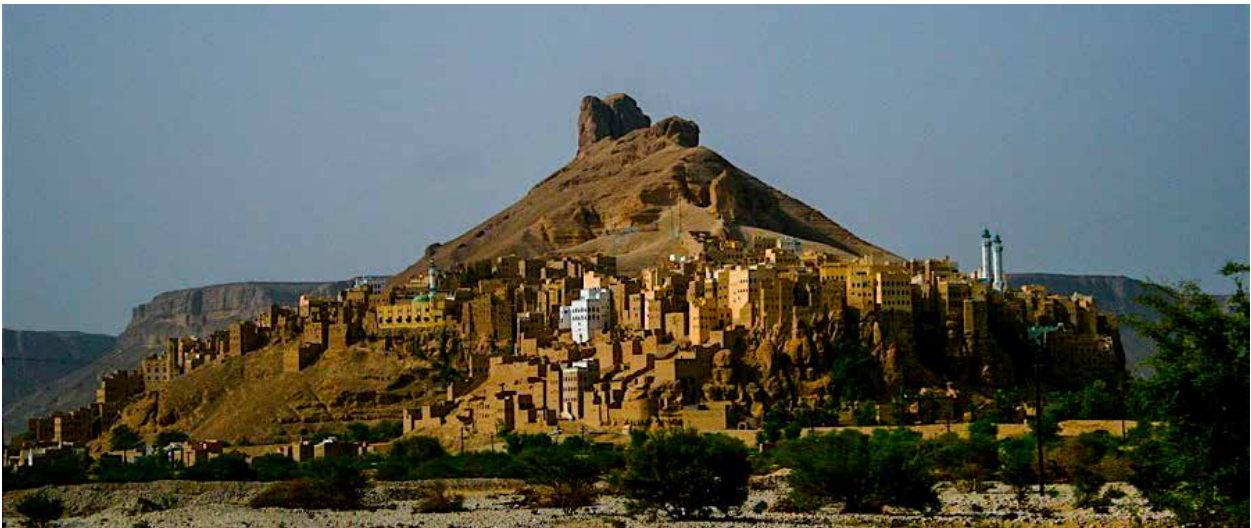
Mukalla kentinden nihayet ayrılmayı başarmıştık ve Umman'dan Yemen'e gelirken katettiğimiz yollardan geri dönüyorduk. Şoförümüz ana çöl yolundan saptı ve tozlu yolda bir süre ilerledikten sonra çölün ortasında, ıssız tepelerin arasında gizli kalmış bir masal şehrinde jipi durdurdu. Burası gerçekten Yemen miydi? Rengârenk ve dantel gibi boyanmış kocaman bir saray ve onun etrafını çevreleyen bir sürü kerpiç ve yine her duvarı, her penceresi çeşitli renklerle boyanmış köy evi. Burası şu ana dek gördüğüm hiçbir yere benzemiyordu ve Derya da ben de sevinç içinde nereye koşacağımızı bilmeden çocuk gibi ordan oraya zıplayarak büyük bir açgözlülükle fotoğraf çekiyorduk.

Bulduğumuz kasabanın adı Khailah imiş ve başlangıçta sözünü ettiğim saray Khailah palace adında bir otelmış. Kasabadaki ilk işimiz çocuk yaşta bir otel görevlisi ile oteli dolaşmak oldu. Gerçi otelde bu çocuktan başka kimseyi de görmedik. Ne bir müşteri ne de bir resepsiyonist... Otelin sahipleri ise yaşamak için Suudi Arabistan'ı seçmişler. 8 katlı olan otel binasının ilk iki katı otel, diğer katlar ise konut olarak kullanılıyormuş. Ve yapının dışı da tıpkı içi gibi rengârenk boyanmış. En üst katta yer alan büyük terastan, oyuncaktan yapılmış bir köyü andıran kasabayı izlemek büyük bir zevk idi.

Yemen'de fotoğrafla ilgilenen biri olarak öğrenilmesi gereken ilk kural kadınların fotoğrafının çekilemeyeceği. Kadınlar gözlemlendiğimiz kadarıyla Güney Yemen'in kırsal kesiminde, daha çok çobanlık ve tarla işleri ile ilgileniyorlar. Ama yine de kuzeyde ya da güneyde kadınların sosyal hayatın içinde kapladıkları en önemli rol eş ve anne olarak evlerin içinde sürdürülüyor gibi görünmekte. Dolayısıyla sokaklarda da çok fazla kadına rastlamak mümkün değil. İran'daki gibi yazılı yasalar olmasa da kadınlara yönelik toplumsal baskılar had safhada ve kadınların yüzde 90'ından fazlası sadece kara çarşaf değil gözlerini tamamen kapatan siyah



peçelere ve eldivenlere de sahipler. Bu şartlar altında ilk taşlanma maceramızı yaşadığımız yer de yine Khaila oldu. Yolun ilerisinden bizim olduğumuz yöne doğru ilerlemekte olan bir grup köylü kadın, onları çekmediğimiz ve fotoğraf makinelerimiz onlardan bariz bir şekilde 40 derece açıyla farklı yöne bakıyor olmasına rağmen önce bağırıma sonra da yerlerden kafamıza atmak üzere taşlar toplamaya başladı. Derya el kol işaretleriyle onların fotoğrafını çekmediğimizi anlatmaya çalışmış olsa da iyice yaklaştıklarında hızlarını alamayarak yine etraftaki yapıları çekmekte olan Derya ve bana doğru bağırıma ve azarlamaya başladılar. Ancak o anda hiç ummadıkları bir şey oldu ve ben Arapça konuşmaya başladım. Neden kızdıklarını anlamadığımı, sadece binaları çektiğimizi üstelik Müslüman olduğumuzu söyledim. Yaşadıkları şok görülmeye değerdi. Kızgınlıklarından eser kalmamış, şaşkınlıktan duraklamışlardı. İlk şoku atlattıktan sonra sesleri son derece yumuşamış bir şekilde, Müslüman olamayacağımızı çünkü başımızın açık olduğunu ve bize inanmadıklarını söylediler. Ben de annemden kopya çekerek hemen kelime-i şehadet getirdim, Derya ise bildiği bir duayı okumaya başladı. Birden arkadaş olduk ve bize köylerinden bahsetmeye başladılar, nereden geldiğimizi öğrenmek istediler, tam ortada koyu bir muhabbet



dönmeye başlayacağı esnada ise anneler hareket etmek üzere bize el ettiler ve ayrılmak zorunda kaldık. Yeni dostlarımız ise ardımızdan epeyce el sallayıp gülüşerek bizi uğurladılar.

Khaila'dan sonra Halid bizi muhteşem köy ve kasabalara götürmeye devam etti. Bodah, Seyf, Harran yapıları gibi binalara sahip el Meşhed ve El Hayyare...

El Hayyare inanılmaz bir yer, sarp kayaların üzerine kurulmuş dimdik bir yerleşim. Öğle saatleri olduğu için labirenti andıran dar ve dik toprak sokaklarda ilerlemeye başladık. Bambaşka bir dünyanın içinde yapayalnız ilerliyor ve keşfediyorduk. Kaybolma ve düşerek aşağı kayma tehlikeleri ile çevrilmiş olmamıza rağmen aldırılmayarak en tepeye yani köy meydanına ulaşmayı başardık. Minicik, etrafı evlerle çevrili, ortasında bir çeşme bulunan ve en önemlisi çocukların ortada koşuşturduğu, yaşlıların bir köşede oturduğu yaşam belirtisi olan bir yer.

Bugüniçindekison durağımızgördüğümüz yerlerin içinde en etkileyicilerinden biri olan Şibam oldu. Apartman misali yüksek ve sıkışık binaların bir yamaca kümelenildiği, kasvetli sokakları ve bu sokakları dolduran yüzlerce çıplak ayaklı çocuğuyla gerçekten görülmesi gereken bir yer Şibam.

Ertesi gün kahvaltının ardından Halid bizi erkenden karşıladı ve Seiyun şehrine götürdü. İlk durağımız şehrin ortasında bulunan ve müze haline getirilen saray oldu. Saray dışarıdan oldukça heybetli görünmesine rağmen içeriden bizi biraz hayal kırıklığına uğrattı. Eşya namına da pek bir şeyin korunmadığı sarayın bir kısmını Seiyun kentinin bundan 50 ila 100 yıl öncesine ait fotoğraflarının segilendiği bir fotoğraf sergisi haline getirmişler. Seiyun küçük ama kalabalık bir şehir ve tabii her Yemen kenti gibi oldukça pis. Saraydan sonra Tarim kasabası ve Kasrul Eşşe adındaki eski kerpiç sarayı ziyaret ettik ancak ülkedeki tüm müzeler gibi bu müze de zamanında açılmadığı için içeri girme şansı bulamadık.

Öğlen 12 sularında dinlenmek üzere Halid bizi otelimize geri getirdi. 15.30'a dek burada dinlenecekmışiz, bunun Türkçe meali Halid'in 15.30'a dek kat çiğneyeceği idi muhtemelen. Bu arada yeri gelmişken ülkenin ekonomik ve kültürel anlamda yaşam damarını oluşturan ve bir çeşit uyuşturucu olan "kat"tan bahsedelim biraz. Komşu ülke Umman'a bu bitkinin sokulması çok katı bir şekilde cezalandırılırken Yemen'de yaşam biçimi haline gelmiş. Hatta Yemen'in o meşhur kahve

tarlaları bugün kat ekimi uğruna yok edilmiş durumda...

Kat bitkisi taze olarak öğlen saat 13.00 gibi satışa sunuluyor ve bu saatten sonra Yemen'de hayat neredeyse duruyor; 16.00'ya kadar tüm dükkânlar kapanıyor ve su, şeker ve çoğu zaman nargile eşliğinde süregiden kat meclisleri kuruluyor. Bitki çiğnenerek yanakta biriktiriliyor ve 5-6 saat süreyle avurtlarda tutularak kılcal damarlar yoluyla emilimi gerçekleşiyor. Bu nedenle de kat çiğneyen Yemenlilerin gözleri sapsarı ve mat bir hal almış vaziyette, ayrıca çoğu karaciğer problemleri ve katın neden olduğu daha bir çok hastalık nedeniyle erken yaşta ölüyorlar...



Bu apartman misali yapılar, aslında kerpiçten yapılmış, müstakil köy evleri...

Ertesi gün Halid bizi yine Hadramut bölgesinde, çölün ortasındaki vadide yer alan Gail Ömer adlı nehre getirdi. Nehrin etrafında saatlerdir yol alıyorduk. Anlaşılan Yemen'in rüya kasabalarını sadece bir günde bitirmeyi başarmıştık ve artık bizi götürecektir yer bulmakta biraz zorlanıyordu Halid. Nehir boyunca bölgede yaşayan köylülerin yaşantısına uzaktan tanık olma fırsatı bulduğumuz için bence yine de çok güzel bir deneyimdi. Güney Yemen'de önceden de bahsettiğim gibi tepeden tırnağa siyah çarşaflara bürünmüş kadınlar başlarında sivri, külah gibi örülmüş şapkalarla çobanlık yapıyorlar; Yemen'in her yerinde olduğu gibi fotoğraflanmaları yasak. Ancak şoförümüz Halid o kadar anlayışlı ve nazik biri ki Derya ve benim ne yapmak istediğimizi anlayıp kadınların fotoğraflanması işini üçümüzün oynadığı bir oyun

haline getirmeyi başardı. Ne zaman bir çoban kadın görsek Halid arabayı yavaşlatıyor, Derya ve ben ise pencerelere olanca hızımızla hücum ederek yüksek enstantene ile düzgün kadrajlar yakalamaya çalışıyorduk. Kadınlar bunu farkedip yerdeki taşlara doğru hamle yaptıklarında ise Halid hızla gaza basarak kahkahalar arasında bizi olay mahallinden uzaklaştırıyordu. Bu sayede pek çok karavana atışa rağmen bölgeye gelen pek çok fotoğrafçının sahip olamadığı kadar kadın fotoğrafına sahip olduk.



Halid'in son sürprizi vadinin ortasında küçük, derme çatma bir eve bizi götürmesi oldu. Çekinerek insanların yanına gittik. Bu evin kadınları diğer Yemenlilerin aksine desenli ve renkli uzun kıyafetlere sahip, yüzleri açık insanlardı ve vadi boyunca onlar gibi birkaç aileye daha denk gelmiştik. Muhtemelen etnik kökenleri farklı bazı insanlara da ev sahipliği yapmaktaydı Yemen'in bu kesimi. Biraz bahış karşılığı kadınlar kız çocuklarının fotoğraflarını

çekmemize izin verdiler, ancak ben ve Derya çaktırmadan anneleri çekmeyi de başardık

Saat 14.00 gibi ulaştığımız Seiyun havaalanından zaten pek bir beklentimiz olmamasına rağmen ortalığın kırık döküklüğü yine de biraz şaşırtmıştı bizi, üstelik bu sıcak ülkenin en modern yeri olması beklenen havaalanında klima olmaması da pek hoş bir sürpriz olmadı bizim için. 15.45'de havalanması gereken uçağımız kum fırtınası (küçük bir hortum da eşlik ediyordu) dolayısıyla yarım saat rötör yaptıktan sonra havalandı. Çok mutluyduk zira artık kum fırtınası da görmüş bireyler olarak bir süredir mahsur kaldığımız Hadramut bölgesinden ayrılıyorduk.

Sanaa havaalanında bizi yeni şoförümüz karşıladı ve jiple şu ana dek kaldığımız otellerin en lüksü olan Sanaa International oteline yerleştirdiler. Otel mevki olarak biraz sanayi sitesivari bir bölgede yer alsa da içinin güzelliği ve konforu sayesinde Derya'nın da benim de havalara uçmamıza sebep olmuştu.

Akşam yemeğinin ardından İstanbul'da iken bir fotoğraf sitesinde tanıştığım ve Sanaa'da yaşayan Abdurrahman isimli arkadaşımı aradım ve 10 dakika sonra bizi otelimizin lobisine gelerek ziyaret etti. Gerçekten sıcak kanlı ve şu ana dek gördüğümüz en eğitilmiş Yemenli vardı karşımızda. Kendisi de eşi de orada bulunduğumuz süre içinde bize son derece yardımcı ve misafirperver davrandılar.

Lobide otururken Abdurrahman birden reddedemeyeceğimiz bir teklifte bulundu. Buraya gelirken sokakta bir düğün konvoyuna denk gelmiş ve eğer istersek oraya gidip fotoğraf çekebilirmişiz.



Sevinç çığlıkları atarak bu teklifi kabul ettik ve 10 dakika sonra kendimizi yüzlerce erkekten oluşan bir konvoyun ortasında bulduk. Ellerimizde fotoğraf makineleri düğün alayına katılmakla katılmamak arasında bocalarken adamlardan bazıları bizi kolumuzdan tuttıkları gibi damatların önüne sürüklediler.

Düğünün kahramanı üç adet damat geleneksel kıyafetler içerisinde, boyunlarında çiçek, ağızlarında kat, omuzlarında kalaşnikoflarla etraflarında ellerinde cenbiyeler (geleneksel olarak tüm erkeklerin taşıdığı süslü ve ucu kıvrık bir çeşit kama) tehlikeli danslar sergilemekte olan arkadaş ve akrabalarını izlemekteydiler. Aceleyle fotoğraflarını çekip kaçmak niyetindeydik zira cenbiyeler şakırtılar içinde bir havada bir yerde etrafımızda dönüp durmaktaydı. Ayrıca düğün konvoyunda ikimizden başka kadın yoktu ve sokak ortasında yapılan bu kalabalık erkekler düğününde başımız açık ve ayağımızda pantolonlarla gayet batılı bir şekilde yer alarak saygısızlık yapıp yapmadığımızı da kestiremiyorduk. Gerçi biz ayrılmaya çalıştıkça onlar kolumuzdan tutup bizi coşmuş bir halde dans eden kalabalığın önüne doğru itelemeye devam ettiklerine göre mutemelen hayatlarında ilk kez kadın katımlı bir düğünde bulunmaktan duydukları memnuniyeti dile getirmeye çalışıyorlardı.

Ertesi gün şoförümüz bizi eski Sanaa adı verilen şehrin eski tarafına götürdü. Burası çok büyük bir kapıdan girilen sur içi kocaman bir kent, ayrı bir dünya, modern Sanaa ise bu surun etrafında nüfus genişledikçe modern ve bir o kadar da betonarme ve çirkin bir şekilde genişlemiş anladığımız kadarıyla...

Sur kapısından içeri girdiğimiz anda çöpler ve bakımsızlığı bir yana bırakırsak bizi karşılayan resmen Floransa sokakları oldu... Eski taş ve kerpiç birleşimi bir pencerenin asla diğerinin eşi olmadığı, oya gibi işlenmiş sokaklarla örülü bir

kent... Sokaklar dar ve çocuk dolu, ayrıca evlerin alt katları dükkânlardan oluştuğu için çok büyük ve turistik denebilecek bir çarşıya da sahip. "Kalabalık" ve "renk cümbüşü" Eski Sanaa'yı tanımlayacak en güzel kelimeler sanırım... Şehrin bu güzel kesiminde ancak öğlene dek kalabildik ve kentin en önemli simgelerinden biri olan imam Yahya'nın evine doğru yola çıktık.

I. Dünya savaşında önemli bir rol oynayan imam Yahya'nın evi tıpkı bir kartal yuvasına benziyor. Açıklık ve yerleşim yerlerinden uzak bir bölgede ve binanın yarısı üzerine inşa edilmiş dik kayanın içine oyulmuş diğer yarısı ise sarmaşık gibi kayanın üzerine tırmanmış.

Bir sonraki gün merakla görmeyi beklediğimiz Taiz kentine doğru yola çıktık. Ancak bu seferki şoförümüzden hiç de memnun değildik zira ne Halid kadar kibar ne de onun kadar düşünceli biri idi. Her şeyi kendine göre ayarlamaya çalışıyor ve insanların fotoğrafını çekmek istediğimizi anlamazlıktan gelerek nerede bir tepelik görse arabayı durdurup burası çok güzel diyerek dağ tepe fotoğrafı çekmemizi sağlamaya çalışıyordu.

Yine de Taiz'i görebilecek olmamızın sevinciyle yolda fotoğraf çekme isteğimizi bastırabiliyorduk. Ancak bu sevincimizin de kursağımızda kalması uzun sürmedi. Arkası açık ve içi makineli tüfeklere sahip bir yığın askerle dolu bir kamyonet bizi bir saat 15 dakikalık yoldan geri döndürdü. Askerler pencereden bize bakarak olumsuz bir şekilde kafalarını iki yana sallıyorlardı. Bu şekilde anlamıştık ki bu ülkede hiçbir yerden hiçbir şekilde hiçbir yere gidilemiyordu! Bizi bir süre daha kontrol noktasında tutmaya devam ettiler. Askerler gidip geliyor şoförümüz ise elinde evraklarla şaşkın ördekler gibi bir o yana bir bu yana etrafta koşuşturuyordu.

Sonunda askerlerden bir tanesi arabaya yaklaştı ve kafasını camdan içeri uzatarak, "Maalesef, Sanaa'ya geri dönüyorsunuz!" dedi. Tam kavga çıkacağı esnada ise yüzünde kocaman bir gülümseme ile bağırdı "Şaka yaptım!" Gülsek mi ağlasak mı bilemez halde, yüzümüzde şaşkın bir ifadeyle yeniden yollara düştük.

Bu kez yolumuzun üzerinde sadece ilginç dağ köyleri değil kat tarlaları da vardı. Ne yazık ki bu kat tarlalarının yerinde eskiden kahve tarlaları yer alıyormuş ve şu anda bunların yerinde yeller esiyor. Ülke nüfusunun yüzde 95'inin bu bitkiyi kullandığını düşünecek



olursak ülkenin kat ihtiyacını karşılamanın çok büyük bir sektör halini almış olmasına şaşırılmamak gerekir. Şoförümüz de yol üzerinde bir yerde durdu ve ellerinde poşet poşet katlarla bir yığın kat satıcısı bir anda başımıza üşüştü. Şoförümüz hepsini tek tek kontrol ettikten sonra bir tanesinde karar kıldı ve 800 Yemen Riyali karşılığında torbayı satın aldı ki bu 4 Amerikan dolarına tekabül ediyor ve Yemen şartlarında oldukça iyi para demek...,

Taiz yolu üzerindeki ilginç manzaralardan biri de Cebel Sumarra'da karşımıza çıktı. Taraçalar halinde aşağı basamak basamak inen bir vadi...

İbb kasabasından geçerken yemek yiyebileceğimizi düşündüğümüz bir yer bulduk. Bizi zorla banyo perdesi ile ayrılmış özel aile odasına aldılar. Restoran görülmeye değer bir yer. Bu ülkede çok lüks otellerin restoranları dışında bir yerde yemek yiyebilmek için gerçekten çok aç olması gerek insanın ve biz de İbb'e ulaştığımızda yeterince açtık. Umursamadan oturduk ve keçi eti, tavuk ve pilavdan oluşan siprişimiz hemen geldi ancak yemekleri ellerimizle yememizi beklemiş olacaklar ki çatal ve kaşık isteğimiz epey hayretle karşılandı. Masadaki yiyeceklere bakarak geçirdiğimiz yarım saatlik bir bekleyişten sonra (bu yarım saat esnasında civardaki tüm oteller ve dükkânlar dolaşarak çatal bıçak aranmış restoran çalışanlarınca) masanın ortasına iki tane kaşık ve bir tane küçük tatlı çatalı bıraktılar. Ancak masadaki etleri bu alet edavatla parçalamamız ya da çatalı sırayla kullanmamız beklenemeyeceği için çatal bıçak konusunda ısrarcı davrandık ve bir 15 dakika daha bekledikten sonra masaya konan 3 adet daha kaşığın üzerine dayanamayarak ellerimizle yemeğe girişmiş bulduk kendimizi.



Yemek faslının ardından şoförümüz bizi Taiz'e tepeden bakan ünlü Sabır dağına çıkardı. Döne döne zirveye ulaştık. Dağ üzerinde kademeli olarak oturup kat meclisi kuran insanlar, çiçekçi çocuklar ve küçük mezralar yolculuğumuzu süsleyen güzel ayrıntılardı. Gerçi Taiz kentini ancak dağ üzerinden gördüğümüz kadarıyla tanıma fırsatı bulduk desem



Sabır dağı üzerindeki bir kat meclisi...

yalan olmayacaktır sanıyorum zira geceyi Taiz kentindeki Yemen Tourism Hotel adında berbat döküntü bir otelde geçirdik ve otele girer girmez müthiş bir sağanak yağmur yağmaya başlayarak bizi zaten topu topu bir gece geçireceğimiz otel odasına hapsetti. Böylece Taiz maceramız da Sabır dağından şehri seyretmek ve otel etrafındaki çarşıdan yiyecek alışverişi yapmakla sınırlı kaldı.

Ertesi gün saat sekiz sularında otelimize ve tabii Taiz kentine veda ettik. Berbat tozlu yollarda ilerleyerek bir balıkçı kasabası olan Hudeyde'ye doğru ilerlemeye başladık. Şehre ulaştığımızda şoförümüzün bu kentte de otel ayarlamamış olduğunu görerek dehşete kapıldık. Berbat otellerin önünde durarak tek tek şansımızı deniyorduk. Sonunda yine pis ve kötü bir otele yerleştirdi bizi.

Hudeyde, Yemen standartları göz önüne alınacak olursa bu ülke sınırları içinde gördüğümüz en derli toplu, en modern görünümlü ve nispeten en temiz şehir olma sıfatını kazandı gözümüzde. Ancak bir yemek macerası da burada bekliyordu bizi. Karnımız zil çalarak şehrin ana caddesi üzerindeki tüm restoranları dolaştık ve hiçbirini oturulabilir bulmadık, fakat en son girdiğimiz El Nassım Tourist Restourant diğerlerine göre çok daha derli toplu görünüyordu. İçeri girerek bu sahil şehrinin balıklarının tadına



Yaşlı bir balıkçı

bakmak üzere siparişimizi verdik. Garson öncelikle gelerek masamıza ince tek kullanımlık naylon bir örtü yaydı. Ardından bir gün önce hasretini çektiğimiz çatal ve bıçakları biz istemeden masaya bıraktı. Sevinç içinde birbirimize bakarken başka bir garson gelerek elindeki pişmiş balıkları kuyruklarından tuttuğu gibi bir bir önümüze iskambil kağıdı dağıtır gibi fırlatıverdi! Bu ülkede çatal bıçak ve masa bir araya gelse tabak bulunmuyor, tabak bulunsa çatal bulunmuyor. Hiç bir yerde tam teşekküllü ortalama bir yemek masası bulamayacaktık herhalde...

Gece, yolculuğumuz esnasında kaldığımız en kötü otelde konakladıktan sonra, ertesi sabah Hudeyde'nin en görülmeye değer mekânı olan balık halini ziyaret ettik. Burası Umman'da gördüğümüz halden çok daha büyük, güzel ve renkli bir yerdi ve hiçbir yerde görmediğim kadar çok ve çeşitli balığa ev sahipliği yapmaktaydı. Tabii balık haline uğrama tavsiyesini çok ama çok yoğun balık kokusuna dayanabilecek kişilere yapıyorum...

Hudeyde'den ayrıldıktan sonra bir dağın tepesinde yer alan ve ortaçağda asılı kalmış bir köy olan Manakha'ya ulaştık. Bu havası güzel köyde aynı zamanda Yemen'de yediğimiz en güzel ve lezzetli öğle yemeğini de yemiş olduk... Önce bizi eski bir evin üst katındaki sedirlerin üzerine yerleştirdiler, yer sofrasına gelen bir sürü lezzetli yemeğin ardından ise müthiş sesli bir oğlan çocuğunun vokalistliğini yaptığı yerel bir müzik grubu gelerek bir yandan karşımızda dans ederek bir yandan müziklerini icra ettiler, unutulmaz ve büyüleyici dakikalardı... Verdiğiniz her kuruşa değeceğini temin ederim, yolunuz düşerse atlamamanız gereken bir yer Manakha...

Manakha'dan Sanaa'ya dönüş yolu, bir tarafı uçurum sarp tepelerin üzerindeki daracık yollar sayesinde zaten oldukça tehlikeliyken, sağanak yağmurun bastırmasıyla iki kat heyecan verici hale gelmişti.

Aslında maceramız bir kaç gün daha Sanaa'da devam etmesine rağmen kendini tekrarlamaması için burada yazımıza son vermenin uygun düşeceğini sanıyorum. Son söz olarak diyebilirim ki tüm zorluklarına rağmen hayatımda en fazla macera biriktirmeme sebep olan ve en heyecan verici yolculuk Yemen seyahatimiz olmuştu. Tüm zorluklarına rağmen Yemen'i gezi listenize almanız dileği ile!



Hale demirlemiş bir balık teknesi...